

Sygn. akt V KK 152/19

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Gierczak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Grzegorza Krysmanna
w sprawie **M. Ł.**

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 13 lutego 2020 r.,

kwestii dopuszczalności kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 17 września 2018 r., sygn. akt IV Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 22 lutego 2018 r., sygn. akt V K (...),

na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. art. 429 § 1 k.p.k.

postanowił:

- 1. pozostawić kasację bez rozpoznania;**
- 2. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 22 lutego 2018 r. o sygn. V K (...) - po rozpoznaniu sprawy M. Ł., skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w S. z dnia 15 czerwca 2010 r., sygn. V K (...), na karę 3 lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w rozmiarze 200 stawek dziennych po 50 zł każda (przy czym karę pozbawienia wolności odbył w okresie od 30 maja 2012 r. do 26 września 2014 r., natomiast postanowieniem z dnia 29 listopada 2017 roku zarządzono wykonanie 100 dni zastępczej kary pozbawienia wolności z tytułu nieuiszczonej grzywny);
2. Sądu Rejonowego w S. z dnia 16 czerwca 2016 r., sygn. V K (...), na:
 1. karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w rozmiarze 100 stawek dziennych po 50 zł każda,
 2. karę 2 lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 80 stawek dziennych po 50 zł każda,

za które wymierzono tym wyrokiem karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w rozmiarze 100 stawek dziennych po 50 zł każda, na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k., przy zastosowaniu na podstawie art. 4 § 1 kk przepisów tej ustawy obowiązujących do dnia 30 czerwca 2015 roku, połączył kary pozbawienia wolności i grzywny orzeczone wobec skazanego wyrokami opisanymi w pkt 1 i 2 i orzekł karę łączną 5 lat pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w rozmiarze 250 stawek dziennych po 50 zł każda.

Ponadto, na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności, na podstawie art. 577 k.p.k. Sąd pierwszej instancji zaliczył okres pozbawienia wolności skazanego od dnia 30 maja 2012 r. do 26 września 2014 r., a co do pozostałego zakresu Sąd orzekł, że wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu. Na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od skazanego na rzecz Skarbu Państwa wydatki poniesione przez Skarb Państwa w niniejszym postępowaniu.

Apelację na korzyść skazanego od powyższego wyroku łącznego wniósł między innymi obrońca adw. G. W., który zaskarżył wyrok odnośnie punktów I i II części rozstrzygającej w zakresie rozstrzygnięcia o karze i sposobie zaliczenia okresów pozbawienia wolności na poczet kary łącznej. Obrońca sformułował następujące zarzuty:

1. rażącej niewspółmierności kary łącznej orzeczonej w pkt 1 wyroku w rozmiarze 5 lat pozbawienia wolności z jednoczesną odmową zastosowania zasady absorpcji;
2. „obrazę prawa materialnego to jest art. 82 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. poprzez zaliczenie skazanemu okresów odbytych już kar pozbawienia wolności na poczet

orzeczonych kar łącznych, podczas gdy uwzględniając treść art. 4 § 1 k.k. dla rozstrzygnięcia kwestii zaliczenia kar pozbawienia wolności w niniejszej sprawie należało zastosować art. 82 k.k. w brzmieniu sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 16 września 2011 roku (Dz.U. Nr 240, poz. 1431)".

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o obniżenie kary łącznej opisanej w pkt I wyroku łącznego do 3 lat pozbawienia wolności oraz „zaliczenie skazanemu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności w całości kary pozbawienia wolności uznanej za odbytą w rozumieniu art. 82 kk - na podstawie art. 577 k.p.k. – na poczet kary tego rodzaju orzekanej w wyroku łącznym”.

Sąd Okręgowy w S. - w następstwie rozpoznania apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego M. Ł. - wyrokiem z dnia 17 września 2018 r., o sygn. IV Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok łączny w ten sposób, że orzeczoną wobec skazanego karę łączną pozbawienia wolności obniżył do 4 lat i 6 miesięcy, natomiast w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy. Ponadto, zasądził od skazanego na rzecz Skarbu Państwa wydatki związane z postępowaniem odwoławczym.

Od powyższego wyroku Sądu odwoławczego kasację wniósł obrońca skazanego adw. G. W. , podnosząc zarzut rażącego naruszenia prawa materialnego mającego istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 82 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2011 r.) polegającego na utrzymaniu zaskarżonego wyroku w mocy w zakresie niezaliczenia na poczet kary łącznej całości kary pozbawienia wolności objętej wyrokiem Sądu Rejonowego w S. , sygn. akt V K (...), z odbycia której skazany został warunkowo przedterminowo zwolniony, w sytuacji gdy w dniu popełnienia przestępstwa obowiązywała ustawa względniejsza dla sprawcy, która takie zaliczenie umożliwia.

Jednocześnie skarżący wniósł o uchylenie powyższego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji oraz zasądzenie na rzecz skazanego kosztów postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Rejonowej delegowany do Prokuratury Okręgowej w S. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej. Zdaniem prokuratora usunięcie wątpliwości obrońcy co do zaliczenia na poczet kary łącznej kary jednostkowej uznanej za odbytą powinno nastąpić w trybie art. 13 § 1 k.k.w. Jednocześnie prokurator nie zakwestionował tego, że w sprawie na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym należało zaliczyć nie tylko okres kary

jednostkowej faktycznie odbytej, ale cały okres kary, z której wykonania skazanego przedterminowo zwolniono (uznanej za odbytą w myśl art. 82 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2012 r.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest niedopuszczalna, bowiem rozstrzygnięcie o zaliczeniu na poczet kary łącznej okresów faktycznie odbytego pozbawienia wolności, wydane na podstawie art. 577 k.p.k., nie stanowi „prawomocnego orzeczenia sądu kończącego postępowanie” w rozumieniu art. 519 k.p.k. Takie rozstrzygnięcie nie stwarza trwałej sytuacji prawnej, skoro w każdym czasie może ulec modyfikacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2018 r., V KK 510/18). Sąd Najwyższy podziela pogląd wyrażony już wcześniej w orzecznictwie, że w przypadku, gdy w wyroku łącznym znalazło się rozstrzygnięcie wydane na podstawie art. 577 k.p.k. w nieprawidłowej postaci, to należy zastosować procedurę z art. 420 § 2 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k. i w zw. z art. 577 k.p.k. Zaistniała wadliwość w tym trybie powinien usunąć sąd, który procedował w przedmiocie wydania wyroku łącznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2018 r., V KK 510/18; por. także D. Kala, M. Klubińska, Kara łączna i wyrok łączny, Kraków 2017, s. 138).

Z tego względu Sąd Najwyższy, na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k., pozostawił kasację obrońcy bez rozpoznania. Nie ma wątpliwości, że kasacja ta została skierowana wobec rozstrzygnięcia wydanego na podstawie art. 577 k.p.k., chociaż obrońca sformułował zakres zaskarżenia nieco inaczej. Stwierdził mianowicie, że zaskarża wyrok „w części, w jakiej Sąd nie zaliczył na poczet orzeczonej kary łącznej całości kary pozbawienia wolności objętej wyrokiem Sądu Rejonowego w S.”. Tymczasem w wyroku Sądu I Instancji utrzymanym w tym zakresie w mocy przez Sąd Odwoławczy znajduje się rozstrzygnięcie o zaliczeniu okresu faktycznie wykonanej kary jednostkowej na poczet kary łącznej pozbawienia wolności, tyle że jest to rozstrzygnięcie nieprawidłowe. Zatem kasacja jest skierowana przeciwko temu rozstrzygnięciu, czyli, precyzyjniej, przeciwko wyrokowi Sądu Okręgowego w części utrzymującej w mocy rozstrzygnięcie wydane na podstawie art. 577 k.p.k., zawarte w punkcie II wyroku Sądu I instancji.

Niezależnie od powyższych ustaleń, Sąd Najwyższy uznał za stosowne stwierdzić, że wskazane w kasacji uchybienie rzeczywiście zaistniało w tej sprawie, co zostało zresztą przyznane przez prokuratora udzielającego odpowiedzi na kasację. Nie ma wątpliwości,

że art. 4 k.k. znajduje zastosowanie także do kwestii zaliczenia odbytej kary na poczet kary łącznej (por. m.in.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2015 r., III KK 24/15). Oznacza to, że w sprawie, której dotyczy kasacja należało zastosować przepis art. 82 k.k. obowiązujący przed dniem 1 stycznia 2012 r., bowiem wszystkie przestępstwa wskazane w punkcie 1 części dyspozycyjnej wyroku łącznego zostały popełnione przed 1 stycznia 2012 r. Wobec tego zaliczeniu na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej zaskarżonym wyrokiem łącznym powinien podlegać cały okres kary orzeczonej w sprawie V K (...). W czasie wydawania wyroku łącznego kara była uznana za wykonaną w rozumieniu art. 82 k.k., na skutek pozytywnego upływu okresu próby wyznaczonego w decyzji o warunkowym przedterminowym zwolnieniu, która to decyzja nie została odwołana w ciągu dalszych 6 miesięcy od upływu okresu próby.

Sąd Rejonowy, przed którym zapadł zaskarżony wyrok łączny powinien z urzędu albo na wniosek prokuratora, skazanego lub obrońcy wydać w tej sprawie postanowienie korygujące rozstrzygnięcie zawarte w punkcie II wyroku tego Sądu, stosując art. 420 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k. w zw. z art. 577 k.p.k. Natomiast nie jest prawidłowe rozwiązanie, jakie w tej sprawie proponuje prokurator w odpowiedzi na kasację, czyli zastosowanie trybu z art. 13 §1 k.k.w. Nie chodzi przecież o wątpliwości co do wykonania orzeczenia, ale jego nieprawidłową treść. Wydaniu takiego postanowienia nie stoi na przeszkodzie to, że Sąd Odwoławczy utrzymał w mocy wyrok łączny Sądu Rejonowego w zakresie rozstrzygnięcia wydanego na podstawie art. 577 k.p.k. (punkt II wyroku Sądu Rejonowego).

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie

.